

Liitteet 2 - 17

OTE: Ympäristönsuojelulaki 527/2014**2 luku****Yleiset velvollisuudet, periaatteet ja kiellot****16 § Maaperän pilaamiskielto**

Maahan ei saa jättää tai päästää jätettä tai muuta ainetta taikka eliöitä tai pieneliöitä siten, että seurauksena on sellainen maaperän laadun huononeminen, josta voi aiheutua vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle, viihtyisyyden melkoista vähentymistä tai muu niihin verrattava yleisen tai yksityisen edun loukkaus (maaperän pilaamiskielto).

17 § Pohjaveden pilaamiskielto

Ainetta, energiaa tai pieneliöitä ei saa panna, päästää tai johtaa sellaiseen paikkaan tai käsitellä siten, että:

- 1) tärkeällä tai muulla vedenhankintakäyttöön soveltuvalla pohjavesialueella pohjaveden laadun muutos voi aiheuttaa vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle taikka pohjaveden laatu voi muutoin olennaisesti huonontua;
- 2) toisen kiinteistöllä olevan pohjaveden laadun muutos voi aiheuttaa vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle taikka tehdä pohjaveden kelpaamattomaksi tarkoitukseen, johon sitä voitaisiin käyttää; tai
- 3) toimenpide vaikuttamalla pohjaveden laatuun muutoin saattaa loukata yleistä tai toisen yksityistä etua (pohjaveden pilaamiskielto).

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä sellaisista 1 momentissa tarkoitetuista aineista, jotka ovat ympäristölle ja terveydelle vaarallisia ja joiden päästäminen suoraan tai epäsuorasti pohjaveteen on kielletty.

14 luku**Pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistaminen****133 § Maaperän ja pohjaveden puhdistamisvelvollisuus**

Se, jonka toiminnasta on aiheutunut maaperän tai pohjaveden pilaantumista, on velvollinen puhdistamaan pilaantuneen maaperän ja pohjaveden (pilaantunut alue) siihen tilaan, ettei siitä voi aiheutua vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle.

Jos maaperän pilaantumisen aiheuttajaa ei saada selville tai täyttämään puhdistamisvelvollisuuttaan ja jos pilaantuminen on tapahtunut alueen haltijan suostumuksella tai hän on tiennyt tai hänen olisi pitänyt tietää alueen tila sitä hankkiessaan, on alueen haltijan puhdistettava alueen maaperä siltä osin kuin se ei ole ilmeisen kohtuutonta. Alueen haltija vastaa samoin edellytyksin myös pilaantuneen pohjaveden puhdistamisesta, jos pilaantuminen on johtunut kyseisen alueen maaperän pilaantumisesta.

Jollei pilaantuneen alueen haltijaa voida velvoittaa puhdistamaan pilaantunutta maaperää, kunnan on selvitettävä maaperän puhdistamistarve ja puhdistettava maaperä.

134 § Velvollisuus ilmoittaa pilaantumisen vaarasta

Jos maaperään tai pohjaveteen on päässyt jätettä tai muuta ainetta, joka saattaa aiheuttaa pilaantumista, on aiheuttajan välittömästi ilmoitettava siitä valvontaviranomaiselle.

135 § Selvitysvelvollisuus ja puhdistamistarpeen arviointi

Jos on aihetta epäillä maaperän tai pohjaveden pilaantumista, puhdistamisesta 133 §:n mukaan vastuussa olevan on selvitettävä alueen pilaantuneisuus ja puhdistamistarve. Selvitys on toimitettava valtion valvontaviranomaiselle.

Jos puhdistamisesta vastuussa oleva ei huolehdi 1 momentin mukaisesta selvitysvelvollisuudestaan, valtion valvontaviranomainen voi määrätä puhdistamisesta vastuussa olevan täyttämään velvollisuutensa. Määräys annetaan noudattaen, mitä 18 luvussa säädetään.

Pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamistarpeen arvioinnissa on otettava huomioon pilaantuneen alueen, sen ympäristön ja pohjaveden nykyinen tai tuleva käyttö sekä pilaantumisesta terveydelle tai ympäristölle mahdollisesti aiheutuva vaara tai haitta.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä eri maankäyttötarkoitukset huomioon ottaen suurimmista sallituista maaperässä olevien haitallisten aineiden pitoisuuksista sekä haitallisten aineiden pitoisuuksista pilaantuneisuuden ja puhdistamistarpeen arvioimiseksi.

136 § Päätös pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamisesta

Maaperän ja pohjaveden puhdistamiseen pilaantuneella alueella sekä puhdistamisen yhteydessä kaivetun maa-aineksen hyödyntämiseen kaivualueella tai poistamiseen toimitettavaksi muualla käsiteltäväksi voidaan ryhtyä tekemällä siitä ilmoitus valtion valvontaviranomaiselle, jos puhdistaminen ei 4 luvun nojalla edellytä ympäristölupaa. Ilmoitus on tehtävä hyvissä ajoin, kuitenkin viimeistään 45 vuorokautta ennen puhdistamisen kannalta olennaisen työvaiheen aloittamista.

Valtion valvontaviranomainen tarkastaa ilmoituksen ja tekee sen johdosta päätöksen. Päätöksessä on annettava tarvittavat määräykset pilaantuneen alueen puhdistamisesta, puhdistamisen tavoitteista ja maa-aineksen hyödyntämisestä sekä tarkkailusta. Pilaantuneen alueen puhdistamisen on katettava toimet, jotka ovat tarpeen pilaavien aineiden poistamiseksi, vähentämiseksi, leviämisen estämiseksi tai hallitsemiseksi. Päätös annetaan julkipanon jälkeen, ja siitä on tiedotettava siten kuin 84 §:ssä säädetään ympäristölupapäätöksen antamisesta ja 85 §:ssä päätöksestä tiedottamisesta.

Ilmoituksesta ja sen johdosta tehtävästä päätöksestä voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä myös pilaantuneen maa-aineksen käsittelystä ja eristämisestä, puhdistamisen teknisistä vaatimuksista sekä tarkkailusta ja valvonnasta.

137 § Puhdistamisesta määrääminen

Valtion valvontaviranomaisen on määrättävä pilaantuneen maaperän tai pohjaveden puhdistamisesta, jollei puhdistamisesta 133 §:n mukaan vastuussa oleva ryhdy siihen. Määräys annetaan noudattaen, mitä 18 luvussa säädetään.

Viranomaisen voi 1 momentissa tarkoitettussa päätöksessään samalla määrätä muista tarpeellisista toimista, joihin on ryhdyttävä ympäristön tilan palauttamiseksi ennalleen tai ai-

heutuneen haitan vähentämiseksi tai poistamiseksi. Jos pohjavesi on merkittävästi pilaantunut, viranomaisen on määrättävä puhdistamisesta vastuussa oleva ryhtymään eräiden ympäristölle aiheutuneiden vahinkojen korjaamisesta annetussa laissa (383/2009) tarkoitettuihin korjaaviin toimiin.

139 § Selontekovelvollisuus maa-alueen luovutuksen yhteydessä

Maa-alueen luovuttajan tai vuokraajan on esitettävä uudelle omistajalle tai haltijalle käytävissä olevat tiedot alueella harjoitetusta toiminnasta sekä jätteistä tai aineista, jotka saattavat aiheuttaa tai ovat aiheuttaneet maaperän tai pohjaveden pilaantumista, sekä alueella mahdollisesti tehdyistä tutkimuksista tai puhdistustoimenpiteistä.

OTE: Valtioneuvoston asetus ympäristönsuojelusta 713/2014**1 luku****Lupaviranomaisen toimivalta****1 § Valtion ympäristölupaviranomaisessa käsiteltävät lupa-asiat**

Valtion ympäristölupaviranomainen ratkaisee ympäristönsuojelulain (527/2014) liitteen 1 taulukossa 1 tarkoitettujen toimintojen ympäristölupa-asiat.

Lisäksi valtion ympäristölupaviranomainen ratkaisee seuraavien ympäristönsuojelulain liitteen 1 taulukossa 2 tarkoitettujen toimintojen ympäristölupa-asiat:

1) metsäteollisuus:

- a) sahalaitos, jonka tuotantokapasiteetti on vähintään 20 000 m³ sahatavaraa vuodessa;
- b) kuorellisen puutavaran vesivarasto, jossa pidetään puutavaraa samanaikaisesti vähintään 20 000 m³, ei kuitenkaan vesivarasto, jossa on suljettu vesienkäsittelyjärjestelmä;
- c) suurlastulevyä, lastulevyä tai kuitulevyä valmistava tehdas, jonka tuotantokapasiteetti on vähintään 10 000 m³ vuodessa taikka vaneria tai muita puulevyjä valmistava tai pinnoittava tehdas, jonka tuotantokapasiteetti on vähintään 10 000 m³ vuodessa;
- d) puun kyllästämö;
- e) liimapuutehdas taikka sellainen muita liimattuja tai laminoituja puutuotteita valmistava tehdas, jossa liimojen kulutus on yli 25 tonnia vuodessa;
- f) viilutehdas;

2) metalliteollisuus:

- a) rautametallien kylmävalssaamo;
- b) rauta- tai terästehdas taikka rautalejeerinkejä valmistava tehdas;
- c) muiden kuin rautametallien valssaamo, takomo tai vetämö;
- d) rautametallivalimo, jonka tuotantokapasiteetti on vähintään 200 tonnia vuodessa,
- e) muu kuin d alakohdassa tarkoitettu valimo tai sulatto, jonka sulatuskapasiteetti on vähintään 200 tonnia vuodessa, sulatettaessa lyijyä tai kadmiumia enintään 4 tonnia vuorokaudessa;
- f) rautametallien jalostus suojakäsittelmällä sulalla metallilla;
- g) rautametallien kuumavalssaamo tai takomo;
- h) laivatelakka;
- i) akkutehdas;

3) energian tuotanto:

- ydinvoimalaitos;

4) kemianteollisuus:

- a) pesuaineita valmistava tehdas, jonka tuotantokapasiteetti on vähintään 50 tonnia vuodessa;
- b) maali-, väri- tai lakkatehdas, jonka tuotantokapasiteetti on vähintään 300 tonnia vuodessa;
- c) liimatehdas;
- d) kumitehdas;
- e) mineraaliöljytuotteita valmistava tehdas, jonka tuotantokapasiteetti on vähintään 10 000 tonnia vuodessa;
- f) makeutusainetehdas;
- g) tärkkelysjohdannaisia valmistava tehdas;

5) polttoaineiden valmistus taikka kemikaalien tai polttoaineiden varastointi tai käsittely:

- a) muiden polttoaineiden kuin hiilen kaasuttaminen tai nesteyttäminen laitoksissa, joiden polttoaineteho on alle 20 megawattia ja joissa valmistetaan polttoainetta vähintään 3 000 tonnia vuodessa;
- b) kiinteän, nestemäisen tai kaasumaisen polttoaineen valmistuslaitos, jossa valmistetaan polttoainetta vähintään 5 000 tonnia vuodessa;
- c) muu polttonesteiden tai terveydelle tai ympäristölle vaarallisen nestemäisen kemikaalin varasto, jossa voidaan varastoida tällaista kemikaalia vähintään 1 000 m³, ei kuitenkaan ympäristönsuojelulain liitteen 2 mukaisen rekisteröitävän energiantuotantolaitoksen polttonestesäiliö, voimansiirron suurmuuntaja-asema tai tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen ulkopuolella sijaitseva valmiiksi pakattujen tuotteiden kappalevarasto;

6) orgaanisia liuottimia käyttävä toiminta:

- a) pintojen puhdistus orgaanisilla liuottimilla, jotka sisältävät vaaralausekkeella H340, H341, H350, H350i, H351, H360D tai H360F merkittyjä aineita ja seoksia, kun liuottimien kulutus on yli 1 tonni vuodessa;
- b) toiminnat, joissa orgaanisten liuottimien kulutus on vähintään 50 tonnia vuodessa:
  - muu kuin a alakohdassa tarkoitettu pintojen puhdistus;
  - ajoneuvojen alkuperäinen maalaus sekä tuotantolaitoksessa että sen ulkopuolella;
  - metallin, muovin, tekstiilien, folion ja paperin pinnoitus tai maalaus;
  - puupintojen maalaus;
  - nahan viimeistely;
  - lankalakkaus;
  - jalkineiden valmistus;
  - puun ja muovin laminointi;
  - liimaus;

- seuraavat painatustoiminnot: heatset-rainaoffset -painatus, julkaisusyväpainot, muu syväpaino, fleksopaino, rotaatioseripaino mukaan lukien tekstiilien ja kartongin rotaatioseripaino, laminointi- ja lakkausyksiköt
  - kumin jalostus;
  - jatkuvatoiminen nauhapinnoitus;
  - puun kyllästäminen;
  - kasviöljyjen sekä eläinrasvojen uutto ja kasviöljyjen jalostustoiminnot;
  - maalien, lakkojen, liimojen ja painovärien valmistus;
  - lääketeollisuus;
- c) laitos, jossa käytetään orgaanisia liuottimia ja jossa niiden kulutus on, kun siitä vähennetään tuotteisiin sitoutuva osuus, vähintään 50 tonnia vuodessa tai vastaava huippukulutus vähintään 100 kiloa tunnissa, mukaan lukien toiminnot, joissa haihtuvia orgaanisia yhdisteitä vapautuu raaka-aineiden sisältämästä ponne- tai paisunta-aineesta;
- 7) malmien tai mineraalien kaivaminen tai maaperän aineiden otto:
- a) kaivostoiminta ja koneellinen kullankaivuu;
  - b) malmin tai mineraalin rikastamo;
  - c) turvetuotanto ja siihen liittyvä ojitus;
- 8) mineraalituotteiden valmistus:
- a) sementtitehdas;
  - b) kalkin tuotanto;
  - c) mineraalivillatehdas, jonka sulatuskapasiteetti on yli 6 000 tonnia vuodessa;
  - d) lasia tai lasikuitua valmistava tehdas, jonka sulatuskapasiteetti on yli 6 000 tonnia vuodessa;
  - e) asbestia tai asbestipohjaisia tuotteita käsittelevä laitos;
  - f) kipsilevytehdas;
- 9) nahan tai tekstiilien laitosmainen tuotanto tai käsittely:
- a) tekstiilikuitujen tai tekstiilien esikäsittelyä tai värjäystä suorittava laitos, jonka käsittelykapasiteetti on vähintään 1 tonni vuorokaudessa;
  - b) nahkatehdas tai turkismuokkaamo, ei kuitenkaan tuotteiden valmistus valmiiksi käsitellyistä nahoista;
  - c) kuitukangastehdas;
- 10) elintarvikkeiden tai rehujen valmistus:
- a) panimo, jonka tuotantokapasiteetti on vähintään 5 miljoonaa litraa vuodessa;
  - b) siiderin ja viinin valmistus käymisteitse, kun tuotantokapasiteetti on vähintään 10 miljoonaa litraa vuodessa;
  - c) margariinia tai muita kasvi- ja eläinperäisiä rasvoja tai öljyjä valmistava laitos, jonka valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetti on vähintään 15 tonnia vuorokaudessa;
  - d) rehua tai rehuvalkuaista valmistava tai sekoittava teollinen laitos, jonka valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetti on vähintään 22 500 tonnia vuodessa;

- e) eineksiä valmistava laitos, jonka valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetti on vähintään 30 000 tonnia vuodessa;
- f) liivattteen valmistus vuodista, nahoista ja luista;

11) eläinsuojat tai kalankasvatus:

- a) eläinsuoja, joka on tarkoitettu vähintään 75 lypsylehmälle, 200 lihanaudalle, 250 täysikasvuiselle emakolle, 1 000 lihasialle, 30 000 munituskanalle tai 40 000 broilerille, taikka muu eläinsuoja, joka lannantuotannoltaan tai ympäristövaikutuksiltaan vastaa vähintään 1 000 lihasian eläinsuojaa;
- b) vähintään 2 000 siitosnaarasminkein tai -hillerin taikka vähintään 600 siitosnaaras- ketun tai -supin taikka vähintään 800 muun siitosnaaraseläimen turkistarha taikka muu turkistarha, joka lannantuotannoltaan tai ympäristövaikutuksiltaan vastaa vähintään 2 000 siitosnaarasminkein turkistarhaa;
- c) kalankasvatus- tai kalanviljelylaitos, jossa käytetään vähintään 2 000 kiloa vuodessa kuivarehua tai sitä ravintoarvoltaan vastaava määrä muuta rehua taikka jossa kalan lisäkasvu on vähintään 2 000 kiloa vuodessa, taikka kooltaan vähintään 20 hehtaarin luonnonravintolammikko tai lammikkoryhmä;

12) liikenne:

- a) pääosin kauppamerenkulun käyttöön tarkoitettu ja yli 1 350 tonnin vetoisille aluksille soveltuva satama tai lastaus- taikka purkulaituri;
- b) lentoasema;
- c) kemikaaliratapiha tai terminaali, jossa siirretään terveydelle tai ympäristölle vaarallisia kemikaaleja kuljetusvälineestä toiseen tai varastoon taikka varastosta kuljetusvälineeseen, ei kuitenkaan kappaletavaran siirtäminen;

13) jätteiden ammattimainen tai laitospäinen käsittely sekä jätevesien käsittely:

- a) jätteenpolttolaitos tai jätteen rinnakkaispolttolaitos, johon sovelletaan ympäristönsuojelulain 108—110 §:ää sekä lain 107 §:n 2 momentin 2 kohdan c, f ja g alakohdan mukainen toiminta;
- b) muu kuin ympäristönsuojelulain liitteen 1 taulukon 1 kohdan 13 c alakohdassa tarkoitettu teollisuuden erillinen jätevedenpuhdistamo, jossa käsitellään mainitun liitteen taulukossa 2 tarkoitettujen toimintojen prosessijätevesiä;
- c) yhdyskuntajätevesien käsittely ja johtaminen, kun kyse on asukasvastineluvultaan vähintään 100 henkilön jätevesien käsittelemisestä;
- d) kaivannaisjätteen jätealue;
- e) kaatopaikka, mukaan lukien vähintään 50 000 tonnin vuotuiselle jätemäärälle määritetty maankaatopaikka;
- f) pilaantumattoman maa-ainesjätteen, betoni-, tiili- tai asfalttijätteen tai pysyvän jätteen muu käsittely kuin sijoittaminen kaatopaikalle, kun käsiteltävä määrä on vähintään 50 000 tonnia vuodessa;
- g) laitos tai paikka, jossa käsitellään muualla syntynyttä vaarallista jätettä, ei kuitenkaan 2 §:n 12 kohdan c ja d alakohdassa tarkoitettu toiminta;

h) muu kuin a ja d—g alakohdassa tai 2 §:n 12 kohdan a—e alakohdassa tarkoitettu jätelain (646/2011) soveltamisalaan kuuluvan jätteen käsittely, joka on ammattimais- ta tai laitosmaista ja jossa käsitellään jätettä vähintään 20 000 tonnia vuodessa;

14) muu toiminta:

a) muu kuin ympäristönsuojelulain liitteen 1 taulukon 1 kohdassa 4 f tarkoitettu lan- noitetehtas;

b) öljyn ja kaasun etsintäporaus ja esiintymän hyväksikäyttö sekä muu niihin liittyvä toiminta Suomen aluevesillä ja talousvyöhykkeillä.

OTE: Vesilaki 587/2011

3 luku**Luvanvaraiset vesitaloushankkeet****2 § Vesitaloushankkeen yleinen luvanvaraisuus**

Vesitaloushankkeella on oltava lupaviranomaisen lupa, jos se voi muuttaa vesistön asemaa, syvyyttä, vedenkorkeutta tai virtaamaa, rantaa tai vesiympäristöä taikka pohjaveden laatua tai määrää, ja tämä muutos:

- 1) aiheuttaa tulvan vaaraa tai yleistä vedenvähyyttä;
- 2) aiheuttaa luonnon ja sen toiminnan vahingollista muuttumista taikka vesistön tai pohjavesiesiintymän tilan huononemista;
- 3) melkoisesti vähentää luonnon kauneutta, ympäristön viihtyisyyttä tai kulttuuriarvoja taikka vesistön soveltuvuutta virkistyskäyttöön;
- 4) aiheuttaa vaaraa terveydelle;
- 5) olennaisesti vähentää tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesiesiintymän antoisuutta tai muutoin huonontaa sen käyttökelpoisuutta taikka muulla tavalla aiheuttaa vahinkoa tai haittaa vedenotolle tai veden käytölle talousvetenä;
- 6) aiheuttaa vahinkoa tai haittaa kalastukselle tai kalakannoille;
- 7) aiheuttaa vahinkoa tai haittaa vesiliikenteelle tai puutavaran uitolle;
- 8) vaarantaa puron uoman luonnontilan säilymisen; tai
- 9) muulla edellä mainittuun verrattavalla tavalla loukkaa yleistä etua.

Vesitaloushankkeella on lisäksi oltava lupaviranomaisen lupa, jos 1 momentissa tarkoitettu muutos aiheuttaa edunmenetystä toisen vesialueelle, kalastukselle, veden saannille, maalle, kiinteistölle tai muulle omaisuudelle. Lupaa ei kuitenkaan tarvita, jos edunmenetys aiheutuu ainoastaan yksityiselle edulle ja edunhaltija on antanut hankkeeseen kirjallisen suostumuksensa.

Lupaviranomaisen lupa tarvitaan myös:

- 1) sellaiseen noron tai ojan taikka sen vedenjuoksun muuttamiseen, josta aiheutuu vahinkoa toisen maalle, jos asianomainen ei ole antanut tähän suostumustaan eikä kyse ole 5 luvussa tarkoitettusta ojituksesta;
- 2) sellaiseen vesialueelle tehtävän rakennelman käyttöön, josta aiheutuu häiriötä toisen kiinteistön käytölle eikä asianomainen ole antanut tähän suostumustaan.

Lupa tarvitaan myös luvan saaneen vesitaloushankkeen muuttamiseen, jos muutos loukkaa 1–3 momentissa tarkoitettulla tavalla yleisiä tai yksityisiä etuja.

4 luku

Veden ottaminen

11 § Vedenottamon suoja-alue

Lupaviranomainen voi veden ottamista koskevassa päätöksessä tai erikseen määrätä pohjaveden ottamon ympärillä olevan alueen suoja-alueeksi. Suoja-alue voidaan määrätä, jos alueen käyttöä on tarpeen rajoittaa veden laadun tai pohjavesiesiintymän antoisuuden turvaamiseksi. Suoja-aluetta ei saa määrätä laajemmaksi kuin on välttämätöntä. Vaatimuksen tai hakemuksen suoja-alueen määrittämisestä voi tehdä hankkeesta vastaava, valvontaviranomainen tai asianosainen.

Suoja-alueeksi voidaan 1 momentissa säädetyin edellytyksin määrätä myös pintaveden ottamon ympärillä oleva alue.

Suoja-alueen määrittämisestä koskevaa päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta.

12 § Suoja-aluemääräykset

Suoja-alueen määrittämisestä koskevassa päätöksessä on annettava vedenoton turvaamiseksi tarpeelliset määräykset suojatoimenpiteistä, muista suoja-alueen käytön rajoituksista ja määräysten noudattamisen valvonnasta (suoja-aluemääräykset). Määräykset eivät saa olla ankarampia kuin on välttämätöntä. Määräyksistä toiselle johtuva edunmenetyks on vedenottamon omistajan tai haltijan korvattava.

Lupaviranomainen voi yksittäistapauksessa hakemuksesta myöntää poikkeuksen suoja-aluemääräyksistä. Poikkeuksen myöntämisestä ympäristölupa-asian yhteydessä säädetään ympäristönsuojelulain 47 §:n 4 momentissa. (27.6.2014/531)

Mitä 3 luvun 21 §:ssä säädetään lupamääräysten tarkistamisesta, koskee soveltuvin osin suoja-aluemääräyksiä.

13 § Lunastusoikeus suoja-alueella

Lupaviranomainen voi hakemuksesta antaa vedenottamon omistajalle tai haltijalle oikeuden lunastaa omaksi suoja-alueella oleva alue, jos se on tarpeen vedenottoa palvelevia laitteita tai rakennelmia varten.

**OTE: Kauppa- ja teollisuusministeriön päätös maanalaisten öljysäiliöiden määräaikaistarkastuksista
344/1983**

1 luku

Yleistä

1 §

Kunnan öljyvahinkojen torjuntasuunnitelmassa esitetyillä tärkeillä pohjavesialueilla olevien maanalaisten poltto- ja dieselöljysäiliöiden määräaikaistarkastuksista määrätään tässä päätöksessä.

3 luku

Säiliöluokat, tarkastusajat ja käyttörajoitukset

9 § Säiliöt jaetaan niiden kunnan perusteella seuraaviin luokkiin:

- 1) luokka A: metalliset säiliöt, joiden levypaksuudesta on jäljellä säiliön sisäpuolelta mitattuna syvimmän syöpymän kohdalla vähintään 3 mm, sekä muut kuin metalliset säiliöt, jotka painekokeen perusteella todetaan tiiviiksi;
- 2) luokka B: metalliset säiliöt, joiden levypaksuudesta on jäljellä säiliön sisäpuolelta mitattuna syvimmän syöpymän kohdalla vähintään 1,5 mm, mutta vähemmän kuin 3 mm;
- 3) luokka C: metalliset säiliöt, joiden levypaksuudesta on jäljellä säiliön sisäpuolelta mitattuna syvimmän syöpymän kohdalla vähemmän kuin 1,5 mm tai joiden seinälevy muuttuu muotoaan, kun sitä sisäpuolelta koputellaan 0,5 kg painoisella pallopäävasaralla; sekä
- 4) luokka D: säiliöt, joissa on läpisyöpymiä tai halkeamia taikka jotka vuotavat tiiviyskokeessa.

10 §

Säiliö on määräaikaistarkastettava ensimmäisen kerran 10 vuoden kuluessa säiliön käyttöönotosta.

A-luokan metallisäiliö on tarkastettava uudelleen viiden vuoden ja muu kuin metallisäiliö, joka tarkastuksen perusteella kuuluu luokkaan A, 10 vuoden väliajoin.

B-luokan säiliö on tarkastettava uudelleen kahden vuoden väliajoin.

C-luokan säiliö on poistettava käytöstä kuuden kuukauden kuluessa tarkastuksen suorittamisesta, jollei palopäällikkö erityisistä syistä määrää säiliön poistettavaksi käytöstä edellä mainittua lyhyemmässä ajassa tai salli sen käytön tätä pidemmän ajan.

D-luokan säiliö on välittömästi poistettava käytöstä.

OTE: Valtioneuvoston asetus vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin valvonnasta 685/2015**1 luku****Yleisiä säännöksiä****1 § Soveltamisala**

Tässä asetuksessa säädetään vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetussa laissa (390/2005), jäljempänä kemikaaliturvallisuuslaki, tarkoitetuista vaarallisten kemikaalien teollisesta käsittelystä, varastoinnista ja säilytyksestä, niihin liittyvistä lupa-, ilmoitus- ja hallintomenettelyistä sekä valvonnasta.

2 luku**Vaarallisten kemikaalien laajamittainen ja vähäinen teollinen käsittely ja varastointi sekä niihin liittyvät velvollisuudet****4 § Laajamittainen teollinen käsittely ja varastointi**

Vaarallisten kemikaalien teollinen käsittely ja varastointi on laajamittaista, jos:

- 1) tuotantolaitoksessa on yhtä vaarallista kemikaalia vähintään liitteen I osan 2 taulukon sarakkeessa 2 ilmaistu vähimmäismäärä tai keskenään samaan luokkaan kuuluvia kemikaaleja vähintään liitteen I osan 1 taulukon sarakkeessa 2 ilmaistu vähimmäismäärä;
- 2) tuotantolaitoksen terveydelle vaarallisten kemikaalien 2 momentissa tarkoitettu suhdelukujen summa on yhtä suuri tai suurempi kuin 1;
- 3) tuotantolaitoksen ympäristölle vaarallisten kemikaalien suhdelukujen summa on yhtä suuri tai suurempi kuin 1; tai
- 4) tuotantolaitoksen fysikaalista vaaraa aiheuttavien (palo- ja räjähdysvaarallinen) kemikaalien suhdelukujen summa on yhtä suuri tai suurempi kuin 1.

Suhdelukujen summa s määritetään seuraavasti:

$$s = q_1/Q_1 + q_2/Q_2 \dots q_n/Q_n, \text{ jossa}$$

q tarkoittaa laitoksessa olevan 1 momentin 2, 3 tai 4 kohdassa tarkoitettun vaarallisen kemikaalin määrää ja Q vastaavaa liitteen I osan 1 tai 2 taulukon sarakkeessa 2 ilmaistua vähimmäismäärää.

6 luku**Vaarallisten kemikaalien säilytys****45 § Yleiset periaatteet**

Sen lisäksi, mitä kemikaaliturvallisuuslain 35 §:ssä säädetään, kemikaalia hallussaan pitävän tulee noudattaa tässä luvussa säädettyä.

Vaarallisten kemikaalien säilytysmäärät on pidettävä mahdollisimman pieninä.

Välittömästi myrkylliset kemikaalit (kategoria 1-3) tulee säilyttää lukitussa tilassa tai muutoin siten, etteivät asiaankuulumattomat saa niitä haltuunsa.

Terveydelle ja ympäristölle vaaralliset kemikaalit on säilytettävä erillään elintarvikkeista ja rehuista.

Palavat nesteet, aerosolit (kategoria 1-2) ja syttyvät kaasut tulee säilyttää erillään sytytlähteistä sekä siten, etteivät ne pääse kuumenemaan vaarallisesti. Säilytyspaikoilla on oltava tarkoituksenmukaiset alkusammutusvälineet.

Palavat nesteet tulee ensisijaisesti säilyttää erillisessä, oman paloteknisen osaston muodostavassa varastotilassa tai -huoneessa taikka muusta toiminnasta erillisessä huoltotilassa tai vastaavassa.

Nestekaasun ja muiden ilmaa raskaampien syttyvien kaasujen säilytys on kielletty rakennusten kellari- ja ullakotiloissa. Nestekaasun säilytys on myös kielletty ajoneuvojen, veneiden, sosiaalilavaunujen ja niihin rinnastettavien tilojen sellaisissa sisätiloissa, joissa ihmisiä yöpyy.

OTE: Maa-aineslaki 555/1981**1 § Lain soveltamisala**

Tätä lakia sovelletaan kiven, soran, hiekan, saven ja mullan ottamiseen pois kuljetettavaksi taikka paikalla varastoitavaksi tai jalostettavaksi, jollei 2 §:stä muuta johdu.

Ainesten ottamisessa on tämän lain lisäksi noudatettava, mitä muualla laissa säädetään. Lupa-asiaa ratkaistaessa ja muuta viranomaispäätöstä tehtäessä on lisäksi noudatettava, mitä luonnonsuojelulaissa (1096/1996) ja sen nojalla säädetään. (20.12.1996/1098)

3 § Ainesten ottamisen rajoitukset (23.5.1997/463)

Tässä laissa tarkoitettuja aineksia ei saa ottaa niin, että siitä aiheutuu:

- 1) kauniin maisemakuvan turmeltumista;
- 2) luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista;
- 3) huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa; tai
- 4) tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen veden laadun tai antoisuuden vaarantuminen, jollei siihen ole saatu vesilain mukaista lupaa.

Alueella, jolla on voimassa asemakaava tai oikeusvaikutteinen yleiskaava, on sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, katsottava, ettei ottaminen vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen eikä turmele kaupunki- tai maisemakuva. (5.2.1999/134)

Maa-aineksia ei saa ilman erityistä syytä ottaa meren tai vesistön rantavyöhykkeellä, ellei aluetta ole asemakaavassa tai oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa osoitettu tätä tarkoitusta varten. (26.5.2000/495)

Ottamispaikat on sijoitettava ja ainesten ottaminen järjestettävä niin, että ottamisen vahingollinen vaikutus luontoon ja maisemakuvaan jää mahdollisimman vähäiseksi ja että maa-aineseiintymää hyödynnetään säästeliäästi ja taloudellisesti eikä toiminnasta aiheudu asutukselle tai ympäristölle vaaraa tai kohtuullisin kustannuksin vältettävissä olevaa haittaa.

11 § Lupamääräykset

Ainesten ottamista koskevaan lupaan on liitettävä määräykset siitä, mitä hakijan on noudatettava hankkeesta aiheutuvien haittojen välttämiseksi tai rajoittamiseksi, jolleivät sanotut seikat käy ilmi ottamissuunnitelmasta. (9.12.1983/928)

Lupamääräykset on annettava:

- 1) ottamisalueen rajauksesta, kaivausten ja leikkausten syvyydestä ja muodosta sekä ottamistoiminnan etenemissuunnista;
- 2) alueen suojaamisesta ja siistimisestä ottamisen aikana ja sen jälkeen; sekä
- 3) puuston ja muun kasvillisuuden säilyttämisestä, uusimisesta ja uusista istutuksista ottamisen aikana ja sen jälkeen.

Lupamääräyksiä voidaan lisäksi antaa:

1) ottamiseen liittyvistä laitteista ja liikenteen järjestämisestä erityisesti pohjaveden suojelemiseksi;

2) ajasta, jonka kuluessa tämän pykälän nojalla määrätyt toimenpiteet on suoritettava; sekä 3) muista hankkeesta aiheutuvien haittojen välttämiseksi tai rajoittamiseksi tarpeellisista toimenpiteistä. (9.12.1983/928)

Määräykset eivät saa aiheuttaa luvan saajalle sellaista vahinkoa ja haittaa, jota on pidettävä hankkeen laajuuteen ja hänen saamaansa hyötyyn nähden kohtuuttomana.

Lupapäätöksen sisällöstä ja luvan edellyttämien toimenpiteiden määräajasta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. (23.6.2005/468)

**OTE Valtioneuvoston asetus talousjätevesien käsittelystä viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla
157/2017****1 § Soveltamisala**

Tätä asetusta sovelletaan talousjäteveden johtamiseen ja käsittelyyn ympäristönsuojelulain (527/2014) 16 luvussa tarkoitetuissa tilanteissa.

2 § Haja-asutuksen kuormitusluvun sisältö

Haja-asutuksen kuormituslukuun sisältyvä yhden asukkaan käsittelemättömien talousjätevesien orgaanisen aineen määrä mitattuna 7 vuorokauden biologisena hapenkulutuksena on 50 grammaa vuorokaudessa. Kuormituslukuun sisältyvä yhden asukkaan käsittelemättömien talousjätevesien kokonaisfosforin määrä on 2,2 grammaa ja kokonaistypen määrä 14 grammaa vuorokaudessa.

Liitteessä säädetään haja-asutuksen kuormitusluvun koostumuksesta kuormituksen alkuperän mukaan eri kuormituslajeille.

3 § Jätevesien käsittelyjärjestelmiä koskevan tiedon seuranta ja saatavuus

Suomen ympäristökeskuksen on seurattava yleisesti saatavilla olevia jätevesien käsittelyjärjestelmiä sekä niillä saavutettavia tuloksia. Puolueettomaan ja luotettavaan arviointiin perustuva ajantasaisen seurannan tieto tulee saattaa kansalaisten helposti saatavaksi.

4 § Ohjeellinen puhdistustaso pilaantumiselle herkillä alueilla

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 156 c §:ssä tarkoitettu ohjeellinen puhdistustaso on sellainen, että ympäristöön aiheutuva kuormitus vähenee orgaanisen aineen osalta vähintään 90 prosenttia, kokonaisfosforin osalta vähintään 85 prosenttia ja kokonaistypen osalta vähintään 40 prosenttia verrattuna haja-asutuksen kuormitusluvun avulla määritettyyn käsittelemättömän jäteveden kuormitukseen.

5 § Jätevesijärjestelmästä laaditun selvityksen sisältö

Jätevesijärjestelmästä laaditun selvityksen on sisällettävä:

- 1) tiedot jätevesien muodostumispaikkojen, jätevesijärjestelmän osien ja purkupaikan sijainnista;
- 2) arvio muodostuvien jätevesien määrästä ja laadusta perusteluineen.

OTE: Valtioneuvoston asetus eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta 1250/2014**1 § Tarkoitus**

Tällä asetuksella pannaan täytäntöön vesien suojelemisesta maataloudesta peräisin olevien nitraattien aiheuttamalta pilaantumiselta annettu Euroopan yhteisöjen neuvoston direktiivi (91/676/ETY), jäljempänä nitraattidirektiivi.

Asetuksen tavoitteena on ehkäistä ja vähentää lannan sekä 2 §:ssä tarkoitettujen muiden lannoitteiden käytöstä, varastoinnista ja käsittelystä sekä eläintuotannosta aiheutuvia päästöjä pintavesiin, pohjavesiin, maaperään ja ilmaan.

4 § Varastointitilojen, jaloittelualueiden ja ruokinta- ja juottopaikkojen sijoittaminen

Lannan ja pakkaamattomien orgaanisten lannoitevalmisteiden varastointitilaa, tuotantoeläinten jaloittelualueita ja ulkotarhojen ruokinta- ja juottopaikkoja ei saa sijoittaa:

- 1) pohjavesialueelle, ellei maaperäselvitysten perusteella osoiteta, että tällaiselle alueelle sijoittaminen ei aiheuta pohjavesien pilaantumista tai sen vaaraa;
- 2) tulvanalaiselle alueelle;
- 3) alle 50 metrin etäisyydelle vesistöä, talousvesikäytössä olevasta kaivosta tai lähteestä;
- 4) alle 25 metrin etäisyydelle valtaojasta tai vesilain 1 luvun 3 §:n 1 momentin 6 kohdan mukaisesta norosta.

10 § Lannoitteiden käyttö

Lannoitteet on levitettävä pellolle siten, että valumia vesiin ei tapahdu eikä pohjamaan tiivistymisvaaraa ole. Lannoituksessa on otettava huomioon keskimääräinen satotaso, viljelyvyöhyke, kasvinvuorotus ja maalaji.

Lannan ja orgaanisten lannoitevalmisteiden levittäminen pellolle on kielletty marraskuun alusta maaliskuun loppuun.

Lannoitteita ei saa levittää lumipeitteiseen tai routaantuneeseen eikä veden kyllästämään maahan.

Kuivalantaa ja orgaanisia lannoitevalmisteita, joiden kuiva-ainepitoisuus on vähintään 30 prosenttia, voidaan levitysaikana säilyttää pellolla enintään neljä viikkoa levitystä odottamassa.

Pellon pintaan levitetty lanta ja orgaaniset lannoitevalmisteet on muokattava maahan vuorokauden sisällä levityksestä, lukuun ottamatta levitystä kasvustoon letkulevittimellä tai hajalevityksenä.

Kasvipeitteisenä talven yli pidettävillä peltolohkoilla lantaa ja orgaanista lannoitevalmistetta saa syyskuun 15. päivästä eteenpäin levittää vain sijoittamalla, ellei kyseessä ole syksyllä kylvettävän kasvin kylvöä edeltävä lannan levitys.

Lannoitus on kielletty viisi metriä lähempänä vesistöä. Seuraavan viiden metrin vyöhykkeellä vesistöä lannan ja orgaanisten lannoitevalmisteiden pintalevitys on kielletty, ellei peltoa muokata vuorokauden kuluessa levityksestä.

Peltolohkon osilla, joiden kaltevuus on vähintään 15 prosenttia, lannan ja orgaanisten lannoitevalmisteiden levitys on aina kielletty.

Talousveden hankintaan käytettävien kaivojen ja lähteiden ympärille on jätettävä maaston korkeussuhteista, kaivon rakenteesta ja maalajista riippuen vähintään 30-100 metrin levyinen vyöhyke, jota ei lannoiteta lannalla ja orgaanisilla lannoitevalmisteilla.

Mitä tässä pykälässä säädetään, noudatetaan myös 7 §:n 8 momentissa tarkoitettujen säilörehun puristenesteiden ja jaloittelualueiden valumavesien käyttöön lannoitteena.

OTE: Sosiaali- ja terveysministeriön asetus talousveden laatuvaatimuksista ja valvontatutkimuksista 1352/2015

1. Talousveden laatuvaatimukset ja -suositukset

Taulukko 1. Mikrobiologiset laatuvaatimukset

Muuttuja	Enimmäisarvo	Yksikkö
Escherichia coli	0	pmy/100 ml
Enterokokit	0	pmy/100 ml

Taulukko 2. Kemialliset laatuvaatimukset

Muuttuja	Enimmäisarvo	Yksikkö	Huomautus
Akryyliamidi	0,10	µg/l	(1)
Antimoni	5,0	µg/l	
Arseeni	10	µg/l	
Bentseeni	1,0	µg/l	
Bentso(a)pyreeni	0,010	µg/l	
Boori	1,0	mg/l	
Bromaatti	10	µg/l	(2)
1,2-dikloorietaani	3,0	µg/l	
Elohopea	1,0	µg/l	
Epikloorihydriini	0,10	µg/l	(1)
Fluoridi	1,5	mg/l	
Kadmium	5,0	µg/l	
Kloorifenolit yhteensä	10	µg/l	(3)
Kromi	50	µg/l	
Kupari	2,0	mg/l	(4)
Lyijy	10	µg/l	(4)
Nikkeli	20	µg/l	(4)
Nitraatti (NO ₃ -)	50	mg/l	(5)
Nitriitti (NO ₂ -)	0,50	mg/l	(5)
Polysykliset aromaattiset hiilivedyt yhteensä 0,10		µg/l	(6)
Seleen	10	µg/l	
Syanidit	50	µg/l	
Tetrakloorieteeni ja trikloorieteeni yhteensä	10	µg/l	
Torjunta-aineet	0,10	µg/l	(7 ja 8)
Torjunta-aineet yhteensä	0,50	µg/l	(7)
Trihalometaanit yhteensä	100	µg/l	(2 ja 9)
Uraani	30	µg/l	
Vinyylilokloridi	0,50	µg/l	(1)

Huomautukset

- 1) Pitoisuus lasketaan veden kanssa kosketuksissa olevasta polymeeristä tuoteselosteen mukaan enimmillään irtoavasta tai liukenevasta määrästä. Vedessä todetun aineen enimmäisarvona sovelletaan toteamisrajaa.
- 2) Desinfointitehoa vaarantamatta on pyrittävä mahdollisuuksien mukaan tätä alemmaan pitoisuuteen.
- 3) Tarkoitettut yhdisteet ovat tri-, tetra- ja pentakloorifenoli.
- 4) Näyte otetaan käyttäjän vesihanasta siten, että pitoisuus vastaa viikoittaista keskiarvoa.

- 5) Nitriitin enimmäispitoisuus vedenkäsittelylaitokselta lähtevässä vedessä on 0,10 mg/l. Nitraattipitoisuus/50 + nitriittipitoisuus/3 ei saa ylittää arvoa 1.
- 6) Tarkoitettut yhdisteet ovat bentso(b)fluoranteeni, bentso(k)fluoranteeni, bentso(ghi)peryleeni ja indeno-(1,2,3cd)-pyreeni.
- 7) Tarkoitettut yhdisteet ovat orgaanisia hyönteis-, rikkaruoho-, sieni-, ankerois-, punkki-, levä- ja jyrtsijämyrkkijä, orgaanisia limantorjunta-aineita sekä muita vastaavia tuotteita sekä yhdisteiden metabolia-, hajoamis- ja reaktiotuotteita.
- 8) Aldriinin, dieldriinin, heptakloorin ja heptaklooriepoksidin enimmäisarvo on 0,030 µg/l
- 9) Tarkoitettut yhdisteet ovat kloroformi, bromoformi, dibromikloorimetaani ja bromidikloorimetaani.

Taulukko 3. Radioaktiivisuuden laatuvaatimukset

Muuttuja	Enimmäisarvo	Yksikkö	Huomautus
Radon	1000	Bq/l	(1)
Tritium	100	Bq/l	(2)
Viitteellinen annos	0,10	mSv/vuosi	(3 ja 4)

- 1) Korjaaviin toimenpiteisiin on ryhdyttävä aina, jos radonin aktiivisuuspitoisuus ylittää enimmäisarvon.
- 2) Tritiumia ei tarvitse mitata, koska Säteilyturvakeskus valvoo tritiumin aktiivisuuspitoisuuksia talousvedessä valtakunnallisessa ympäristön säteilyvalvontaohjelmassa. Jos tritiumin aktiivipitoisuus ylittää enimmäisarvon, vedestä on mitattava myös muita keinotekoisia radionuklideja.
- 3) Viitteellisellä annoksella tarkoitetaan talousvedestä aiheutuvan efektiivisen annoksen kertymää yhden vuoden aikana saadulle määrälle kaikkia talousvedessä havaittuja sekä luonnollisia että keinotekoisia radionuklideja, lukuun ottamatta tritiumia, kalium-40:tä, radonia ja radonin lyhytikäisiä hajoamistuotteita. Mittayksikkönä käytetään mSv/vuosi eli millisievertiä vuodessa.
- 4) Viitteellisen annoksen tasoa ei tarvitse arvioida, jos Säteilyturvakeskuksen selvitysten perusteella tiedetään, että enimmäisarvot eivät voi ylittyä.

OTE: Maankäyttö ja rakennuslaki**18 luku****Rakentamisen ja muiden toimenpiteiden luvanvaraisuus****126a § Toimenpideluvanvaraiset toimenpiteet (21.12.2012/958)**

Edellä 126 §:n mukainen toimenpidelupa tarvitaan sellaisen rakennelman tai laitoksen, jota ei ole pidettävä rakennuksena, pystyttämiseen tai sijoittamiseen taikka rakennuksen ulkoasun tai tilajärjestelyn muuttamiseen seuraavasti:

1) katoksen, vajan, kioskin, käymälän, esiintymislavan tai vastaavan rakennelman rakentaminen taikka kiinteistökohtaisen jätevesijärjestelmän rakentaminen tai muuttaminen (rakennelma);

12) maalämmön hyödyntämiseen tarkoitetun lämpökaivon poraaminen tai lämmönkeuruputkiston asentaminen rakennuksen lämmitysjärjestelmää vaihdettaessa tai uusittaessa taikka käytettäväksi lisälämmönlähteenä (maalämpö); (21.4.2017/230)

19 luku**Lupamenettely ja lupaharkinta****145 § Lupa- ja valvontamaksu**

Luvan hakija tai toimenpiteen suorittaja on velvollinen suorittamaan tarkastus- ja valvontatehtävistä sekä muista viranomaistehtävistä kunnalle maksun, jonka perusteet määrätään kunnan hyväksymässä taksassa. Maksu voidaan määrätä perittäväksi jo ennalta. Jos toimenpide jää kokonaan tai osittain suorittamatta, maksu on hakemuksesta perusteetomilta osin palautettava.

Jos tarkastus- tai valvontatehtävät johtuvat luvattomasta tai luvan vastaisesta rakentamisesta taikka siitä, että luvanhakija tai toimintaan velvollinen on laiminlyönyt hänelle kuuluvan tehtävän, maksu voidaan periä korotettuna ottaen huomioon suoritetuista toimista kunnalle aiheutuneet kulut.

Eräänntyneelle maksulle on suoritettava korkoa siten kuin korkolaissa (633/1982) säädetään.

Pykälän 1 momentin nojalla määrätyt luvan tarkastus- ja valvontamaksut voidaan periä siinä järjestyksessä kuin verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007) säädetään (30.12.2008/1129).

OTE Jätelaki 646/2011

8 luku**Roskaantuminen****72 § Roskaamiskielto**

Ympäristöön ei saa jättää jätettä, hylätä konetta, laitetta, ajoneuvoa, alusta tai muuta esinettä eikä päästää ainetta siten, että siitä voi aiheutua epäsiisteyttä, maiseman rumentumista, viihtyisyyden vähentymistä, ihmisen tai eläimen loukkaantumisen vaaraa tai muuta niihin rinnastettavaa vaaraa tai haittaa (roskaamiskielto).

73 § Roskaajan siivoamisvelvollisuus

Roskaajan on poistettava roskaava esine tai aine ympäristöstä ja muutoinkin siivottava roskaantunut alue.

74 § Toissijainen siivoamisvelvollisuus

Jos roskaajaa ei saada selville tai tavoiteta taikka jos roskaaja ei huolehdi siivoamisvelvollisuudestaan, siivoamisvelvollinen on:

- 1) maantien, yksityisen tien, radan tai sataman pitäjä alueella, joka on roskaantunut tien, radan tai sataman käytöstä;
- 2) virkistykseen yleisesti käytettäväksi tarkoitetun alueen haltija tai ulkoilu- tai moottorikelkkareitin pitäjä alueella, joka on roskaantunut alueen tai reitin käytöstä;
- 3) yleisötilaisuuden järjestäjä tilaisuuteen varatulla ja sen välittömässä läheisyydessä olevalla alueella, joka on roskaantunut tilaisuuden johdosta, tai alueen haltija, jos tilaisuus järjestetään hänen suostumuksellaan eikä tilaisuuden järjestäjä huolehdi siivoamisvelvollisuudestaan;
- 4) muun kuin 1—3 kohdassa tarkoitetun alueen haltija voimassa olevan asemakaavan alueella;
- 5) muun kuin 1—4 kohdassa tarkoitetun alueen haltija, jos alueen haltija tiesi tai tämän olisi pitänyt tietää roskaavasta toiminnasta tai tapahtumasta eikä siivoaminen ole haltijalle muutoin kohtuutonta.

Jos 1 momentin 5 kohdassa tarkoitetun alueen haltija laiminlyö siivoamisvelvollisuutensa tai haltijalla ei ole siivoamisvelvollisuutta mainitun kohdan nojalla, siivoamisvelvollinen on kunta.

75 § Siivoamisesta määrääminen

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi määrätä siivoamisvelvollisen täyttämään velvollisuutensa.

Jos kunta laiminlyö 74 §:n 2 momentissa tarkoitetun siivoamisvelvollisuutensa, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi antaa kunnalle siivoamisesta määräyksen.

Määräyksen antamisesta ja siihen liitettävästä veloitteen laiminlyönnin varalle asetettavasta tehosteesta säädetään 13 luvussa.

OTE Laki vesienhoidon järjestämisestä 1299/2004**1 § Tarkoitus**

Tässä laissa säädetään vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä ja siihen liittyvästä selvitystyöstä, yhteistoiminnasta ja osallistumisesta vesienhoitoalueella ja merenhoitoalueella sekä kansainvälisestä yhteistyöstä vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisessä. Vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisen yleisenä tavoitteena on suojella, parantaa ja ennallistaa vesiä ja Itämeren tilaan niin, ettei pintavesien ja pohjavesien tai Itämeren tila heikene ja että niiden tila on vähintään hyvä.

Vesienhoidon ja merenhoidon suunnittelua tehdään ja toimeenpannaan yhteen sovittaen ja yhtenevin tavoittein. (25.3.2011/272)

Tämän lain tarkoituksena on, että vesienhoidon järjestämisessä otetaan huomioon vesien laadun lisäksi vesien riittävyys, vesien kestävä käyttö, vesipalvelut ja niiden taloudellinen selvitys, tulvariskien hallinta, vesien virkistyskäyttö, vesien välityksellä leviävät taudit sekä vesiekosysteemien suojelu ja vesiekosysteemeihin suoraan yhteydessä olevien maan-ekosysteemien ja kosteikkojen suojelu. (24.6.2010/623)

Merenhoidon järjestämisessä sovelletaan ekosysteemilähestymistapaa ihmisen toiminnasta meriympäristölle aiheutuvien paineiden ja vaikutusten hallintaan siten, että meriympäristön hyvän tilan saavuttaminen tai meriekosysteemien kyky reagoida ihmisen toiminnasta aiheutuviin muutoksiin ei vaarannu, samalla kun mahdollistetaan merellisten hyödykkeiden ja palveluiden kestävä käyttö. (25.3.2011/272)

2 § Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) pintavedellä veden peittämää aluetta, rannikkovettä, jokisuun vaihtumisaluetta ja aluevettä; (25.3.2011/272)

2) pohjavedellä vettä, joka on maan pinnan alla kyllästyneessä vyöhykkeessä ja suorassa yhteydessä kallio- tai maaperään;

8 § Vesien tilan luokittelu

Pinta- ja pohjavedet luokitellaan ihmisten toiminnan aiheuttaman muutoksen voimakkuuden perusteella. Pintaveden luokka perustuu ekologiseen ja kemialliseen tilaan sen mukaan, kumpi niistä on huonompi.

Pintaveden ekologinen tila on erinomainen, hyvä, tyydyttävä, välttävä tai huono. Luokitus tehdään suhteutettuna vertailuoloihin. Voimakkaasti muutettujen ja keinotekoisien pintavesimuodostumien vertailuoloina on paras saavutettavissa oleva ekologinen tila, johon suhteutettuina ne vastaavasti luokitellaan hyvään, tyydyttävään, välttävään ja huonoon tilaan.

Pintaveden kemiallinen tila on hyvä, jos se täyttää asetuksella erikseen säädettyjen yhteisöläinsäädännössä määriteltyjen haitallisten aineiden ympäristölaatu- ja kemiallisuusnormit.

Pohjavedet luokitellaan kemiallisten ja määrällisten ominaisuuksien perusteella hyvään ja huonoon tilaan.

OTE Laki vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain muuttamisesta 1263/2014

Eduskunnan päätöksen mukaisesti lisätään vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annettuun lakiin (1299/2004) uusi 2 a luku seuraavasti:

2 a luku**Pohjavesialueet****10 a § Pohjavesialueen määrittäminen**

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus määrittää pohjaveden muodostumisalueen rajan (muodostumisalue) ja uloimman rajan alueelle, jolla on vaikutusta ohjavesimuodostuman veden laatuun tai muodostumiseen (pohjavesialue). Jos vedenhankintakäytössä olevan tai käyttöön soveltuvan pohjavesialueen tai sen muodostumisalueen rajaa ei ilman huomattavia vaikeuksia voida määrittää, pohjavesialue voidaan määrittää myös pistemäisenä.

Pohjavesialueen määrittämiseksi alueesta laaditaan hydrogeologinen yleiskuvaus, kuvaus alueen maa- ja kallioperän yleispiirteistä sekä arvioidaan alueella muodostuvan pohjaveden määrä, vedenkorkeus ja virtaussuunnat.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin muodostumisalueen ja pohjavesialueen rajan määrittämisestä ja siihen liittyvistä selvityksistä.

10 b § Pohjavesialueen luokitus

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus luokittelee pohjavesialueen vedenhankintakäyttöön soveltuvuuden ja suojelutarpeen perusteella:

- 1) 1-luokkaan vedenhankintaa varten tärkeän pohjavesialueen, jonka vettä käytetään tai jota on tarkoitus käyttää yhdyskunnan vedenhankintaan taikka talousvetenä enemmän kuin keskimäärin 10 kuutiometriä vuorokaudessa tai yli viidenkymmenen ihmisen tarpeisiin;
- 2) 2-luokkaan muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen, joka pohjaveden antoisuuden ja muiden ominaisuuksiensa perusteella soveltuu 1 kohdassa tarkoitettuun käyttöön.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus luokittelee lisäksi E-luokkaan pohjavesialueen, jonka pohjavedestä pintavesi- tai maaekosysteemi on suoraan riippuvainen.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin pohjavesialueen luokituksen perusteista.

10 c § Pohjavesialueen rajan ja luokituksen muuttaminen

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on muutettava pohjavesialueen rajausta tai luokitusta, jos niihin olennaisesti vaikuttava tieto sitä edellyttää.

10 d § Pohjavesialueen määrittämisen ja luokituksen valmistelu

Pohjavesialueen määrittämisen ja luokituksen valmistelussa noudatetaan, mitä 15 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on pyydettävä asiasa lausunto pohjavesialueen sijaintikunnalta ja niiltä kunnilta, joiden vedenhankintaan tai

maankäyttöön pohjavesialueen rajauksella ja luokituksella voi olla vaikutusta sekä siltä maakunnan liitoilta, jonka alueella pohjavesialue sijaitsee.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus tallettaa ympäristönsuojelun tietojärjestelmään tiedot pohjavesialueiden rajoista, luokituksesta ja luokituksen perusteista sekä muista ohjavesialueen ominaisuuksista.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin valmistelussa esitettävistä tiedoista ja kuulemisessa noudatettavasta menettelystä sekä tietojärjestelmään merkittävistä pohjavesialuetta koskevista tiedoista.

10 e § Pohjavesialueen suojelusuunnitelma

Kunta voi laatia pohjavesialueen suojelusuunnitelman kunnan alueella sijaitsevalle pohjavesialueelle, johon kohdistuu pohjaveden tilaan merkittävästi vaikuttavaa toimintaa tai jossa tämän lain mukaiset ympäristötavoitteet sitä edellyttävät. Suojelusuunnitelma voidaan laatia yhteistyönä tai yhdessä muiden toimijoiden kanssa.

Suojelusuunnitelmaan sisällytetään tarpeen mukaan:

- 1) tiedot alueen pohjavesiolosuhteista, pohjaveden tilasta sekä nykyisestä ja suunnitellusta maankäytöstä;
- 2) tiedot alueella sijaitsevista vedenottamoista ja alueen pohjaveden merkityksestä vedenhankinnan kannalta;
- 3) tiedot vedenottamoiden suoja-alueita koskevista vesilain 4 luvun 11 §:n mukaisesta päätöksestä ja arvio päätöksen tarkistamistarpeesta tai tarpeesta hakea suoja-alueen määräämistä;
- 4) tiedot pohjaveden pilaantumisen vaaraa aiheuttavista toiminnoista ja arvio toimenpiteistä pilaantumisen vaaran vähentämiseksi;
- 5) tiedot muista pohjavesien suojelun kannalta merkityksellisistä seikoista.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin suojelusuunnitelmaan sisällytettävistä tiedoista.

10 f § Pohjavesialueen suojelusuunnitelman valmistelu

Kunnan on pohjavesialueen suojelusuunnitelmaa laadittaessa tai muutettaessa varattava kaikille mahdollisuus tutustua ehdotukseen ja esittää siitä mielipiteensä. Suojelusuunnitelmaa koskevasta ehdotuksesta on pyydettävä lausunto niiltä kunnilta, joita suojelusuunnitelma voi koskea, sekä suojelusuunnitelman alueella toimivaltaiselta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta ja aluehallintovirastolta.

Kunnan on julkaistava suojelusuunnitelma ja tiedotettava siitä sekä toimitettava suojelusuunnitelma elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle merkittäväksi ympäristönsuojelun tietojärjestelmään.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin suojelusuunnitelman tiedottamisessa noudatettavasta menettelystä.

OTE: Valtioneuvoston asetus vesienhoidon järjestämisestä 1040/2006**2 luku****Vesienhoitoalueen selvitykset****3 § Pinta- ja pohjavesien ominaispiirteiden selvittäminen**

Alueellinen ympäristökeskus määrittää toimialueensa pintavesien ja pohjavesialueiden sijainnin ja rajat sekä pohjavesialueet, joista pintavesiekosysteemit ja maaekosysteemit ovat suoraan riippuvaisia.

Ominaispiirteitä selvitetessä, lisäselvityksiä tehtäessä sekä vesien tilaa arvioitaessa ja seurattaessa samankaltaisia pintavesiä ja pohjavesiä voidaan tarkastella ryhminä.

6 § Pinta- ja pohjavesiin vaikuttava toiminta

Alueellinen ympäristökeskus kokoaa toimialueellaan tiedot pinta- ja pohjavesien tilaan merkittävästi vaikuttavasta ihmisen toiminnasta. Näitä ovat tiedot:

- 1) asutuksen, teollisuuden, maa- ja metsätalouden sekä muun elinkeinotoiminnan aiheuttamasta piste- ja hajakuormituksesta;
- 2) asutuksen, teollisuuden, maa- ja metsätalouden sekä muihin tarpeisiin otettavan veden määrästä sekä tekopohjaveden muodostamisesta;
- 3) pintaveden tilaan vaikuttavasta rakentamisesta ja vesistön säännöstelystä; sekä
- 4) muusta vesien tilaan vaikuttavasta toiminnasta.

14 § Pohjaveden määrällisen ja kemiallisen tilan luokittelu

Pohjavedet luokitellaan hyvään tai huonoon tilaan kemiallisen ja määrällisen tilan perusteella sen mukaan, kumpi niistä on huonompi.

Pohjaveden määrällinen tila luokitellaan hyväksi, jos:

- 1) keskimääräinen vuotuinen vedenotto ei ylitä muodostuvan uuden pohjaveden määrää; ja
- 2) pohjavedenpinnan korkeus ei ihmistoiminnan seurauksena pysyvästi laske.

Pohjaveden kemiallinen tila luokitellaan hyväksi, jos se täyttää yhteisön vesipolitiikan puitteista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/60/EY 17 artiklassa ja liitteen V kohdassa 2.3.2 esitetyt vaatimukset.

20 § Pohjaveden seurantapaikat ja seurantatiheys

Seurantaohjelmassa on oltava riittävästi seurantapaikkoja, jotta pohjaveden laatu, pinnan korkeus sekä niiden luontainen tai ihmistoiminnan niihin aiheuttama vaihtelu voidaan arvioida luotettavasti.

Jos on mahdollista, että pohjaveden hyvää tilaa ei saavuteta, seurantapaikat ja seurantatiheys on valittava siten, että voidaan selvittää miten vedenotto, muu ihmisen toiminta tai pohjaveden purkautuminen vaikuttavat pohjaveden tilaan.

OTE: Laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta 390/2005**1 luku****Yleisiä säännöksiä****1 § Lain tarkoitus**

Tämän lain tarkoituksena on ehkäistä ja torjua vaarallisten kemikaalien sekä räjähteiden valmistuksesta, käytöstä, siirrosta, varastoinnista, säilytyksestä ja muusta käsittelystä aiheutuvia henkilö-, ympäristö- ja omaisuusvahinkoja. Lain tarkoituksena on lisäksi edistää yleistä turvallisuutta.

18 § Sijoitus luontokohteiden ja pohjavesialueiden läheisyyteen

Toiminnanharjoittajan on otettava huomioon suunnitellessaan vaarallisia kemikaaleja tai räjähteitä valmistavien, käsittelevien tai varastoivien tuotantolaitosten sijaintia, että tuotantolaitos on sijoitettava riittävän etäälle luonnon kannalta erityisen tärkeistä ja erityisen herkistä alueista, muista ympäristönsuojelun kannalta tärkeistä kohteista sekä virkistysalueista niin, että ennalta mahdollisiksi arvioitavat räjähdykset, tulipalot ja kemikaalipäästöt tuotantolaitoksessa eivät aiheuta ympäristövahinkojen vaaraa näissä kohteissa.

Tuotantolaitosta ei ilman erityistä, perusteltua syytä saa sijoittaa tärkeälle tai muulle vedenhankintaan soveltuvalla pohjavesialueella, jollei kemikaalien ominaisuuksien perusteella voida osoittaa, ettei pohjavesille aiheudu vaaraa. Jos kysymyksessä olevalle pohjavesialueelle kuitenkin sijoitetaan vaarallisia kemikaaleja tai räjähteitä valmistava, käsittelevä tai varastoiva tuotantolaitos, rakenteellisin ja käyttöteknisin toimenpitein on huolehdittava siitä, ettei laitoksen toiminnasta aiheudu pohjavesien pilaantumisvaaraa.

OTE: Lannoitevalmistelaki 539/2006**1 luku****Yleiset säännökset****1 § Tavoite**

Tämän lain tavoitteena on kasvintuotannon sekä elintarvikkeiden ja ympäristön laadun turvaamiseksi edistää hyvälaatuisten, turvallisten ja kasvintuotantoon sopivien lannoitevalmisteiden tarjontaa, sellaisiksi soveltuvien sivutuotteiden hyötykäyttöä sekä riittävien tietojen antamista lannoitevalmisteista niiden ostajille ja käyttäjille.

2 § Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan lannoitevalmisteiden ja soveltuvien osien niiden raaka-aineiden valmistukseen markkinoille saattamista varten, markkinoille saattamiseen, käyttöön, kuljetamiseen, maahantuontiin sekä maastavientiin. Tämä laki koskee soveltuvien osien myös lannoitevalmisteiden valmistusta omaan käyttöön.

Tätä lakia sovelletaan myös lannoitteista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 2003/2003 (lannoiteasetus) valvontaan ja muuhun sen edellyttämään täytäntöönpanoon.

Tätä lakia sovelletaan myös muiden kuin ihmisravinnoksi tarkoitettujen eläimistä saatavien sivutuotteiden terveys säännöistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1774/2002 (sivutuoteasetus) valvontaan ja muuhun sen edellyttämään täytäntöönpanoon siltä osin kuin se koskee lannoitevalmisteita.

Tätä lakia ei sovelleta:

- 1) tutkimuslaitoksissa tehtäviin tieteellisiin tai tuotekehityksellisiin tarkoituksiin tehtäviin kokeisiin;
- 2) Suomen kautta tullaamatta kuljetettaviin lannoitevalmisteisiin;
- 3) sellaisiin biokaasu- ja kompostointilaitoksiin tai muihin vastaaviin laitoksiin, jotka käsittelevät orgaanisia materiaaleja ja joiden lopputuotteet eivät sovellu lannoitevalmisteeksi tai sen raaka-aineeksi, vaan ne sijoitetaan ympäristölainsäädännön nojalla hyväksytyille kaatopaikalle tai poltetaan hyväksytyssä polttolaitoksessa; eikä
- 4) vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetussa laissa (719/1994) tarkoitettuun kuljetukseen.

4 § Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) lannoitevalmisteella lannoitteita, kalkitusaineita, maanparannusaineita, kasvualustoja, mikrobivalmisteita sekä lannoitevalmisteena sellaisenaan käytettäviä sivutuotteita;
- 2) lannoitteella aineita ja valmisteita, jotka on tarkoitettu edistämään kasvien kasvua tai parantamaan sadon laatua ja joiden vaikutus perustuu kasvinravinteisiin taikka muihin kasveille, ihmisille tai eläimille hyödyllisiin aineisiin;

8) sellaisenaan lannoitevalmisteena käytettävällä sivutuotteella lannoitevalmisteena käytettävää teollisuus-, poltto- tai tuotantolaitosten, biokaasu- tai kompostointilaitosten taikka muiden laitosten sekä jätevedenpuhdistamojen tai muun vastaavan toiminnan yhteydessä syntyviä tuotteita;

9) haitallisella aineella, tuotteella ja eliöllä sellaisia lannoitevalmisteissa tai niiden raaka-aineissa esiintyviä aineita, tuotteita tai eliöitä, jotka voivat aiheuttaa terveydellistä tai muuta haittaa tai vaaraa ihmisille, eläimille, kasveille, maaperälle taikka muulle ympäristölle;

10) teknisellä käsittelyllä kompostointia, mädätystä, seulontaa, jauhamista, jyrsimistä, kuumentamista, kuivaamista, rakeistamista, pakkaamista tai sekoittamista muiden aineiden kanssa ja muuta vastaavaa valmisteen tuotteistamiseksi tehtyä käsittelyä.

OTE: Maa- ja metsätalousministeriön asetus lannoitevalmisteista 24/11

Liite 1A Epäorgaaniset lannoitteet

Epäorgaanisen metsälannoitteen, johon on lisätty booria, levittäminen luokan 1 pohjavesialueilla on kielletty.

Liite 1A7 Tuhkalannoitteet

Tuhkalannoitteen, johon on lisätty booria, levittäminen pohjavesialueilla ja suojelualueilla on kielletty.